

Lovforslagets Indhold (se Tillæg A., Sp. 1971 ff.) og dets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Foranstaltninger til Forsorg for aandsvage.

(Lovforslaget findes i Tillæg A.).

Sagenfattes under Forhandling.

Th. Nielsen: Det forekommer mig ikke, at Lovforslagets Titel og Indhold ganske svare til hinanden, idet Titlen dækker et videre Begreb end det, der findes i Indholdet. Lovforslaget gaar jo fort og godt ud paa, at de kellerste Anstalter, der hidtil have været ganske private Anstalter med Stats-tilstud og Statsstilsyn, skulle overtages af Staten. Det vilde derfor vel ikke være af Bej, at man i al Almindelighed undersøgte, hvorvidt Statsanstalter paa dette Omraade ere at foretrække for Privatanstalter. Bagefter kunde man gaa til en nærmere Undersøgelse af, hvorvidt der i dette lærlige Tilfælde er Grund til, at netop disse Anstalter skulle overgaa til at blive Statsanstalter. Her hjemme have vi jo hidtil kun haft 2 Privatanstalter nemlig det ældste, Gamle-Bakkehus med Afslæggeren Ebberødgaard, og saa de kellerste Anstalter. Disse Institutioner ere i det hele taget opkomne privat og have udviklet sig privat. Det samme gælder i Landene heromkring. Ogsaa der har Forsorgen for de aandsvage hidtil været et Privatanliggende, er det fremdeles, og saa vidt jeg har hørt og læst, er der heller ikke nogen Udsigt til, at det vil forandre sig i den nærmeste Fremtid. I Norge har man rigtignot vedtaget Skoletvang for aandsvage, det vil sige teoretisk, i Praksis har man dog ikke faaet den gennemført. Der eksisterer under alle Omstændigheder kun 3 private og ingen Statsanstalter. I Sverige have de en Mængde mindre Anstalter, men Sagen er der nærmest et privat kommunalt Anliggende. Der skal i alt eksistere 27 Anstalter. Deri adskiller Sverige sig i øvrigt fra andre Lande, at medens man i andre Lande har søgt at samle de aandsvage i større Anstalter, har man i Sverige holdt stærkt paa de mindre

Anstalter og navnlig paa at have dem spredt trindt omkring i Landet. I Thykland, hvor der efter deres egen Opgivelse findes ca. 60,000 aandsvage — det er taget efter sidste Folketælling, men der er formentlig mange flere — er Forsorgen for de aandsvage nærmest Missionsforeningernes Sag, det er væsentlig dem, der virke i denne Retning. I England er, saa vidt jeg ved, Forsorgen for de aandsvage en Privatsag, og det er navnlig Lægerne, der tage sig af dem. Der er temmelig store Anstalter; disse skulle for øvrigt efter Beskrivelse af dem, der have set dem, være særdeles vel indrettede, hvad der ogsaa er troligt nok, da det er særlig sagkyndige, der give sig af med Sagen. Nu er Spørgsmaalet for vort Vedkommende altsaa, om de nuværende Privatanstalter ikke længere ere i Stand til at løse Opgaven med Støtte af Staten og den private Godgørighed og Medlidenhed, der er fremaldt særlig ved enkelte Mænd, som interessere sig for Sagen, om de ere saaledes situerede, at de ikke længere kunne staa paa deres egne Ben. Anstalten Gamle-Bakkehus, der er den ældste, er stiftet 1855; den har i flere Aar haft det bekendte Lotteri at støtte sig til, ved hvilket den har faaet en Indtægt paa omtrent 400,000 Kr. Desforuden har den temmelig store Legatmidler, jeg tror omtrent 2—300,000 Kr., foruden de private Gaver, saaledes at Anstalten i alt ejer ca. 1 Mill. Kr., ikke i Penge, men i Ejendomsværdier. Den ejer dels Gamle-Bakkehus, dels Ebberødgaard, hvor der er et ret betydeligt Udsælg til lige med tidsvarende og vel indrettede Bygninger, der passe til deres Formaal. Disse to Anstalter, Gamle-Bakkehus og Ebberødgaard have en Værdi af ca. 1 Mill. Kr. Det er altsaa en Institution, som ejer sig selv, og som staar under privat Bestyrelse. I denne Bestyrelse sidder for Resten en Departementschef i Kultusministeriet som Formand. Det forekommer mig ikke, at der er Spor af Grund til at lade denne Institution, Gamle-Bakkehus, overgaa til at blive Statsejendom. Den har efter alt, hvad man ved og kan stønne, udviklet sig meget frodig, især i de senere Aaringer, og virker vistnok i den Retning, som er Meningen med Institutionen. Der er altsaa efter min Mening ikke Spor af Grund til at forandre denne Institution til en Statsanstalt. Jeg hører ikke til dem, som særlig sværme for, at alt skal ind under Staten. Jeg ved nok, at dette er Udvillingens Gang i de senere Aar i Modsigelse til tidligere, at Staten skal tage alt under sin Forsorg, men jeg tror, det er en noget fejlagtig Vej, vi her ere komne ind paa. Ganske vist gaar jeg